

Lekarze – patroni wielkopolskich ulic

Józef Englert (1903–1944?) chirurg i dyrektor szpitala w Rawiczu

Englerta

Józef Englert urodził się 30 listopada 1903 r. we wsi Murzynowo Kościelne, która obecnie należy do powiatu średzkiego. Pochodził z rodziny nauczycielskiej, ojciec Józef przez ponad 20 lat był dyrektorem szkoły, a matka Pelagia – nauczycielką. Po ukończeniu gimnazjum w Rogoźnie został studentem Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego. Studia lekarskie ukończył w 1927 r. Przez kolejne 7 lat zdobywał specjalizację z chirurgii w Szpitalu Miejskim im. Józefa Strusia w Poznaniu. Po otrzymaniu tytułu doktora medycyny przeniósł się do Rawicza, gdzie początkowo pracował jako asystent na oddziale chirurgicznym, by następnie objąć funkcję dyrektora szpitala. Podczas pracy w Rawiczu mieszkał przy ul. Wały Kościuszki 27. Funkcję dyrektora szpitala pełnił do wybuchu II wojny światowej. Po rozpoczęciu wojny Englert w pomagał mieszkańcom jako lekarz przychodni. W 1944 r. wraz z rodziną został wysiedlony do Włocławka, gdzie leczył rannych żołnierzy Armii Krajowej. Za prowadzoną działalność podziemną został aresztowany i osadzony w więzieniu w Radogoszczy koło Łodzi. Było to więzienie męskie, w którym grupowano więźniów i przesyłano do obozów koncentracyjnych lub innych więzień. W styczniu 1945 r. Niemcy, aby pozbyć się niewygodnych dowodów przed nadejściem Armii Czerwonej, zdecydowali o likwidacji więzienia. W trakcie rozstrzeliwania więźniów wybuchł bunt. Aby zakończyć likwidację, podpalono więzienie, a uciekających więźniów rozstrzelano. Spłonęła wtedy cała dokumentacja. Z grupy 1500 więźniów przeżyło tylko ok. 30. Nie ma dokładnych danych o losach

Józefa Englerta. Niektóre źródła podają, że zginął podczas tego ludobójstwa. Pojawia się też wątek opuszczenia więzienia z grupą dzieci, która deportowana była w głąb Rzeszy. Podczas deportacji grupę mieli przejąć żołnierze Armii Czerwonej, którzy z kolei transport skierowali na wschód. Z powojennych relacji Radia Wolna Europa wynikało, że Józef Englert znajdował się w Łagrach w okolicy Workuty. Ze względu na ciężkie warunki klimatyczne (Workuta leży 160 km za kołem polarnym) i ciężką pracę, śmiertelność wśród więźniów sięgała 30% rocznie, powroty praktycznie się nie zdarzały. Próby znalezienia Józefa Englerta poprzez PCK się nie powiodły.

Józef Englert ożenił się z Marią Makowską, miał trzech synów. Ulica dr. Józefa Englerta znajduje się w Rawiczu, jest prostopadła do ul. Młyńskiej i równoległa do ulicy dr. Stanisława Dzieciuchowicza.

DR N. MED. TOMASZ KAZAŁO

PROF. NADZW. DR HAB. ANDRZEJ GRZYBOWSKI

AUTORZY DZIĘKUJĄ P. ANNIE HAMROL
ZA POMOC W ZDOBYCIU MATERIAŁÓW